

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK

EUROPEAN UNIVERSITY

Luomupuotuksen kehittäminen osana kansallista Luomu 2.0 -ohjelmaa

Maataloustieteen
päivät 9.1.2026

Outi Vahtila

LuomuOPE edistää kansallisen Luomu 2.0 -ohjelman tavoitteiden saavuttamista

Luomun
markkinaosuuden
kasvattaminen,
tavoite 5 %

Julkisten keittiöiden
luomun käytön
lisääminen,
tavoite 25 %

Luomuelintarvikkeiden
valikoiman ja
jalostusasteen nosto

Suomesta merkittävä
luomun vientimaa

Luomutuotannon
lisääminen,
tavoite 25 %

Luomukeruualueen
kasvattaminen

Luomuvesiviljelyn
käynnistäminen

Luomusaamisen ja
-tiedon lisääminen
(perustiedot luomusta
kaikille ruokaketjun
opiskelijoille)

Luomulainsäädäntö
ja valvonnan
kehittäminen

"Osaamisen kehittäminen lähtee koulutuksesta. Siksi perustiedot luomusta olisi otettava toisen asteen ammatillisen sekä AMK ja ylemmän korkeakoulutuksen opetussuunnitelmiin. Elintarvikejalostuksen palvelukseen tulevien työntekijöiden koulutukseen pitäisi kuulua luomutuotteiden erityisvaatimuksiin perehtyminen. Yhteistyötä opetuksen kehittämisessä maatalous- ja opetushallinnon välillä on lisättävä." (Luomu 2.0 –ohjelma)

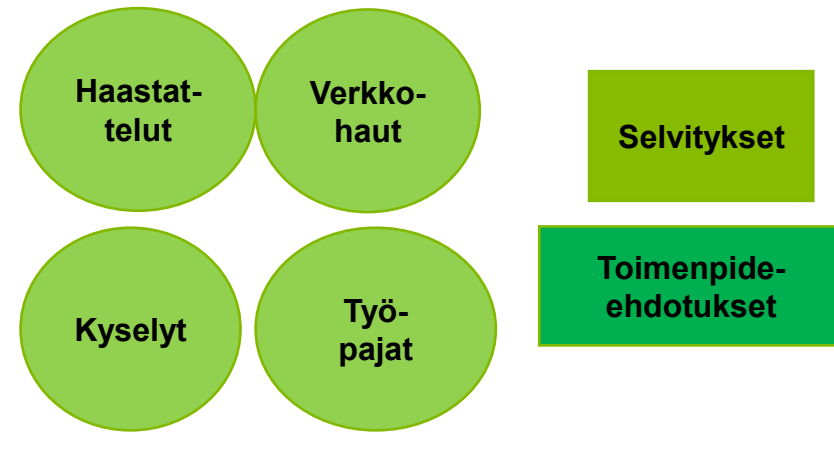

LUOMUOPETUKSEN NYKYTILA JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMISTARPEET (LUKOKE)

Selvityshanke (2023-2024), jossa laaditaan toimenpide-
ehdotukset luomukoulutuksen kehittämiseksi.

Osaselvitykset:

- ***Luomuoetus ja -osaaminen Suomen yliopistoissa, kansainvälinen koulutustarjonta ja verkostoyhteistyö,*** vastuu Helsingin yliopisto
- ***Luomuoetus ja -osaaminen toisen asteen ammatillisessa ja ammattikorkeakoulutuksessa,*** vastuu Hämeen ammattikorkeakoulu
- ***Koulutustarveselvitys elintarvikeyritysten luomusaamisen erityistarpeista,*** vastuu Savon koulutuskuntayhtymä

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

HAMK
Hämeen ammatti-
korkeakoulu

Outi Vahtila, Annika Michelson,
Anne Honkanen, Ritva Mynttinen,
Anu Arolaakso, Lilli Puustinen, Tutta Rinkinen

Luomu kasvuun

Yhteenveto luomuopetuksen nykytilasta
ja kehittämis ehdotukset eri koulutusasteille

UNIVERSITY OF HELSINKI
RURALIA INSTITUTE

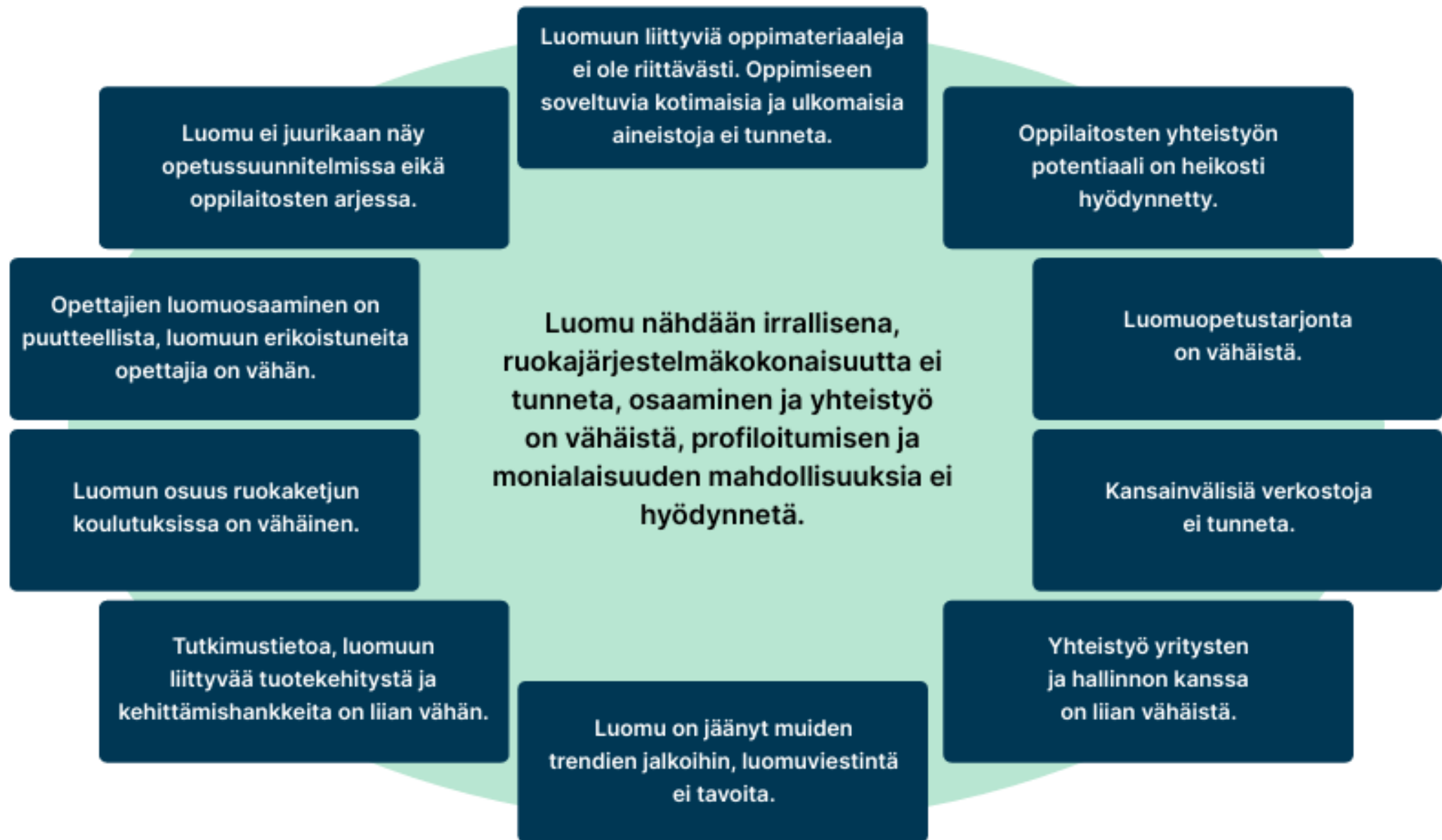
REPORTS 237

THE CURRENT STATE AND DEVELOPMENT NEEDS FOR EDUCATION IN ORGANIC FOOD AND FARMING (LUKOKE)

EUROPEAN OFFERING AND NETWORK COOPERATION

JEROEN POELERT, RITVA MYNTTINEN, AIJA TASKINEN AND ANNE HONKANEN

Luomiosaamisen ongelmakohdat koulutuksen ja opetuksen näkökulmasta

**Luomu 2.0 -tavoitteiden
huomioiminen strategioissa
ja toimintasuunnitelmissa.**
Luomu näkyväksi opetuksessa ja arjessa.

**Opettajien
luomuosaamisen parantaminen.**
Luomun integrointi omaan opetukseen ja
tutkimukseen.

Opetussuunnitelmien* kehittäminen.
Luomu osaksi perusopintojen tavoitteita
kaikilla koulutusastella kattuen koko
ruokaketjun.

Opetuksen toteutusten kehittäminen.
Uusien luomuun perehdyttävien
toimintamuotojen kehittäminen
opetuksen toteutuksiin.

**Luomu kasvuun
– toimenpide-ehdotukset
oppilaitoksille**

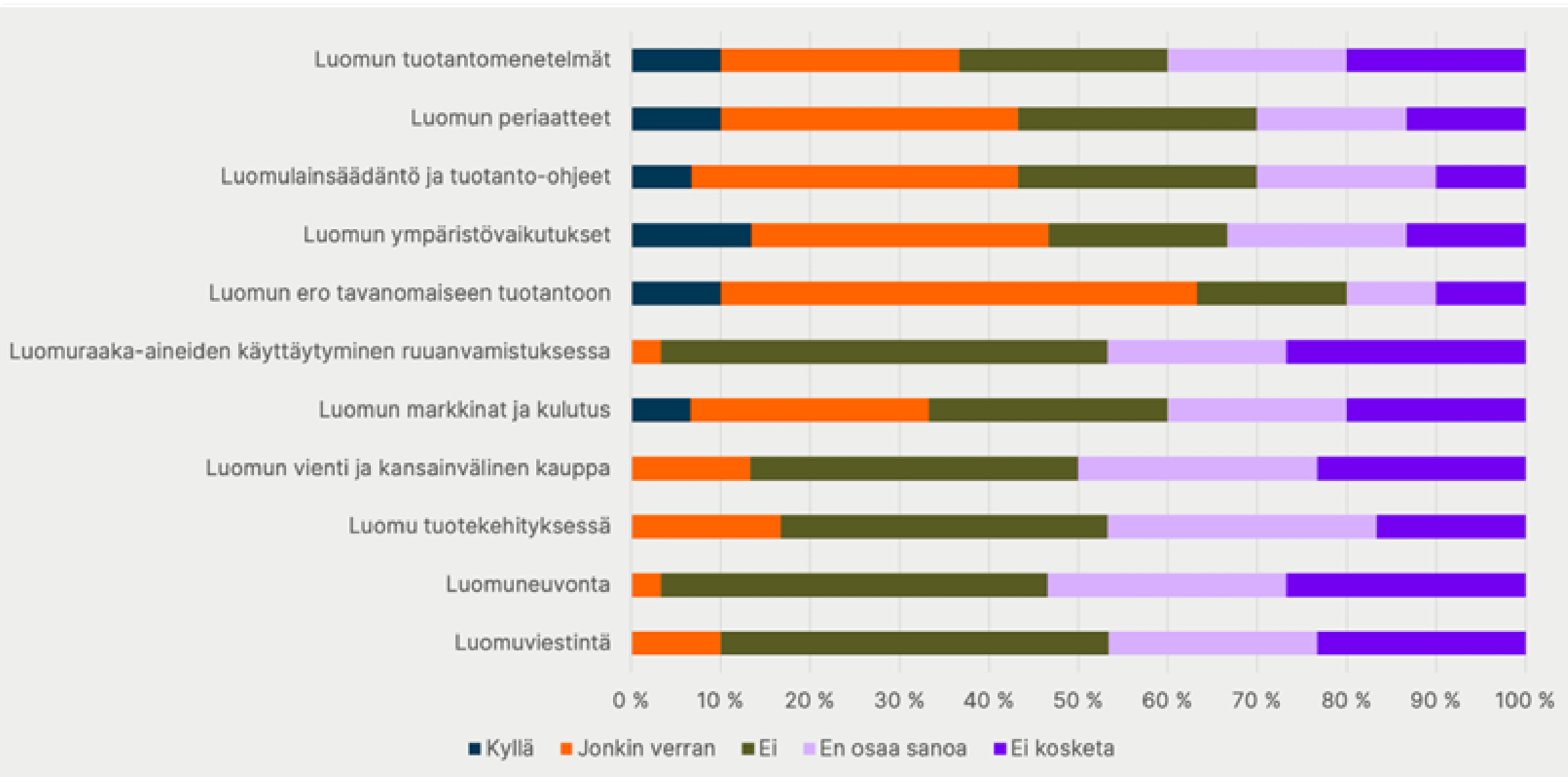
**Luomuun liittyvän oppimateriaalin
ja koulutustarjonnan kehittäminen.**
Uusien koulutustuotteiden kehittäminen
ja tietoisuuden lisääminen olemassa
olevista materiaaleista.

Oppimisympäristöjen kehittäminen.
Luomun kytkeminen
oppilaitosten demonstraatio-
ja harjoitteluympäristöihin.

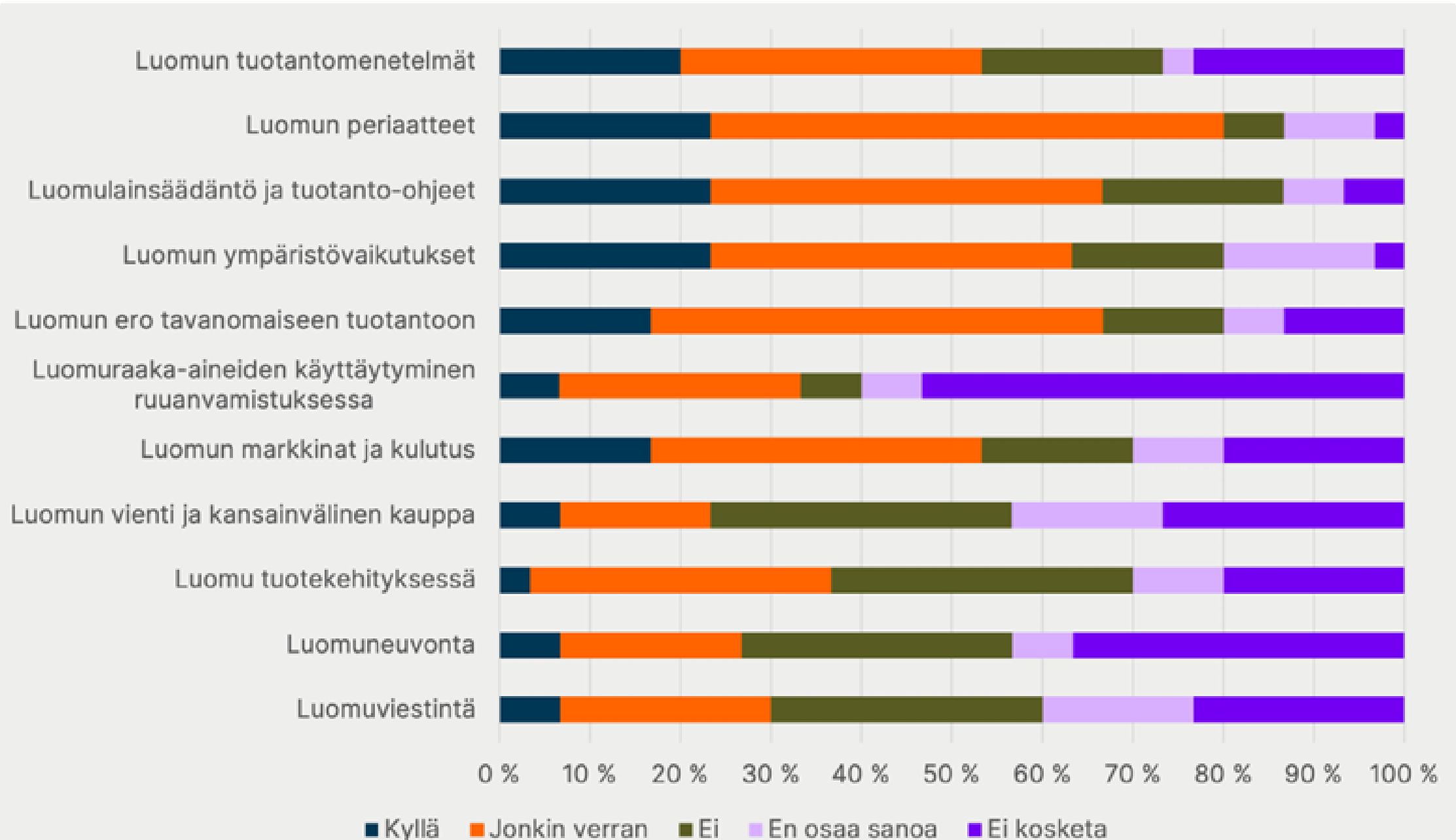
Luomuviestinnän huomioiminen.
Luomutiedon hyödyntäminen
oppilaitosten toiminnassa.

Verkostojen rakentaminen.
Kiinteän ja tavoitelähtöisen
yhteistyön rakentaminen muiden
oppilaitosten, luomuyritysten,
luomuneuvonnan ja hallinnon kanssa.

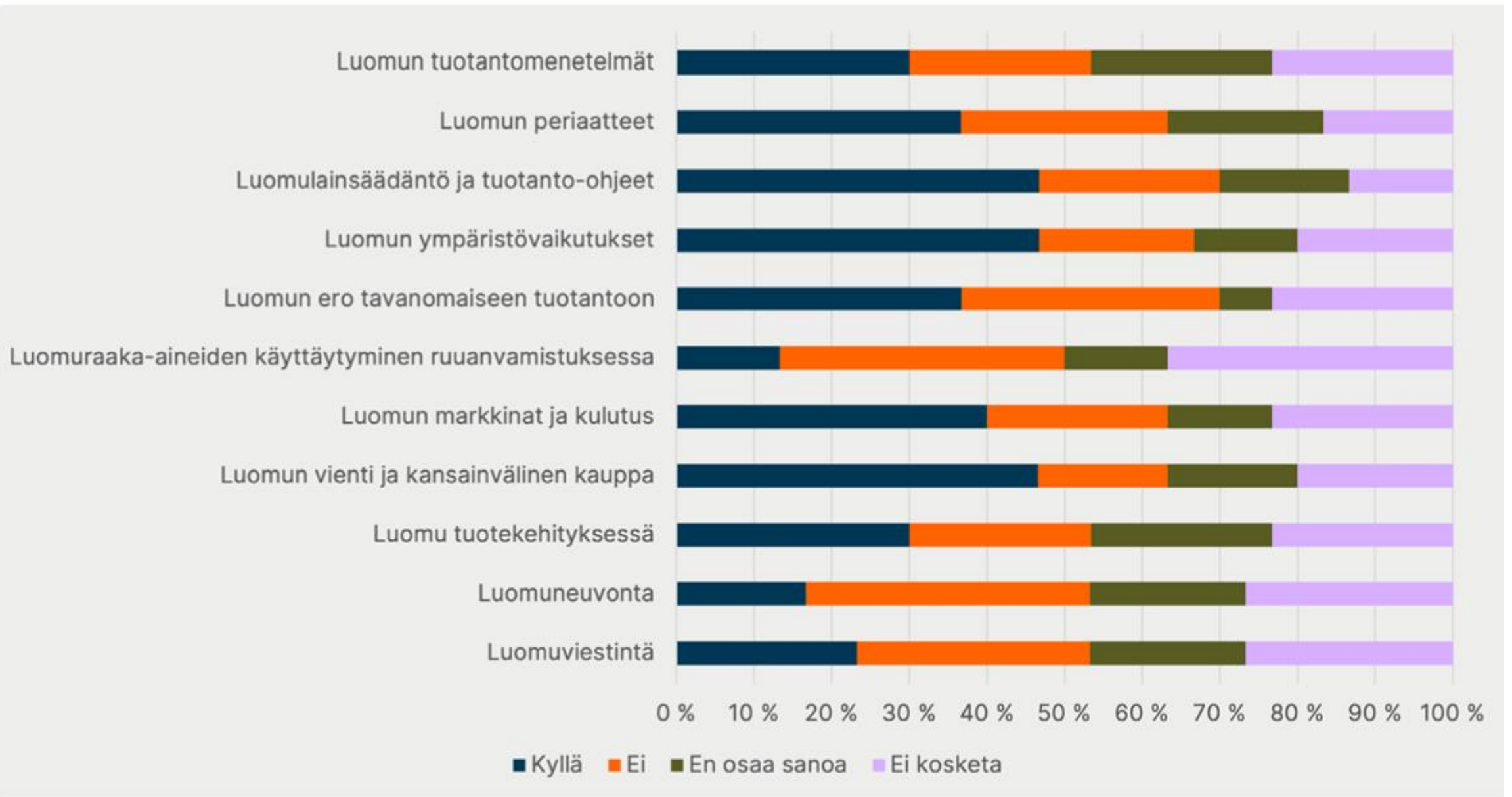
**Luomun tähtäävät toimenpide-ehdotukset oppilaitoksille
(*toisella asteella tutkinnon perusteiden kehittäminen)**

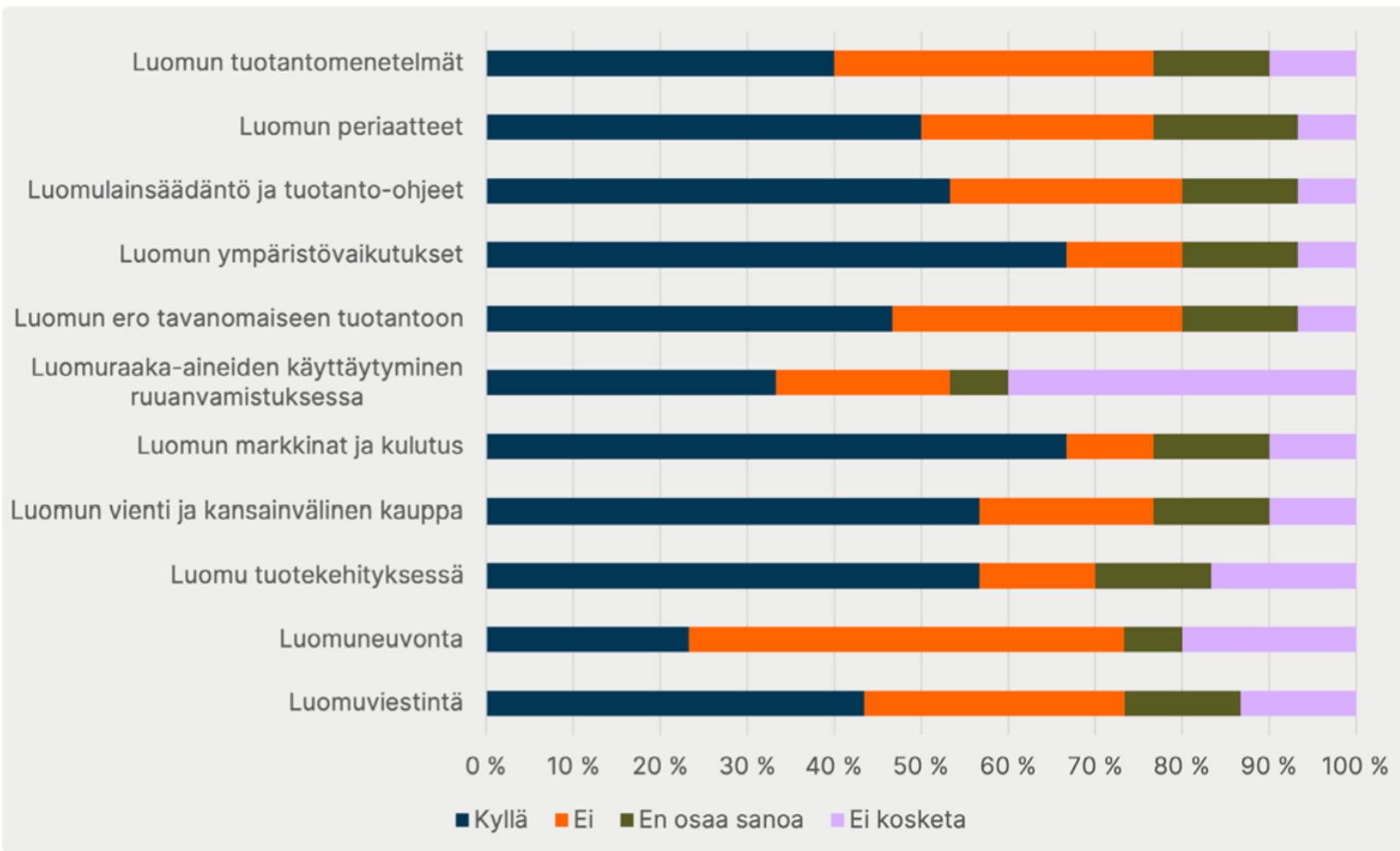
Luomupetuksessa käsiteltävät teemat yliopistoissa, kaikki koulutukset (n = 30). Prosenttiluku kuvaa sitä, kuinka moni vastaajista valitsi kyseisen vaihtoehdon.

Luomupetuksessa käsiteltävät teemat ammattikorkeakouluissa, kaikki koulutukset (n = 23). Prosenttiluku kuvaa sitä, kuinka moni vastaajista valitsi kyseisen vaihtoehdon.

Kiinnostus oman osaamisen täydentämiseen yliopistossa (n = 30)

**Kiinnostus oman osaamisen täydentämiseen ammattikorkeakouluissa,
kaikki koulutukset (n=23)**

Valtakunnallinen koulutus- ja kehittämishanke, jonka tavoitteena on kasvattaa luomuosaaajien sekä luomupetuksen määrää ja laatua.

Perustuu [LUKOKE –hankkeen tuloksiin.](#)

- Kohderyhmänä: ammatillinen toinen aste, ammattikorkeakoulut ja yliopistot
- Miksi luomu? – projektiryhmän ajatuksia [videolla.](#)

**LuomuOPE - lisää
luomuosaaamista
ruokaketjun koulutukseen**

LuomuOPE-hankkeen työpaketit

Opettajien täydennyskoulutus

- Yhteiset ja alakohtaiset teemat, asiantuntijaluennot, ammattialan opettajien yhteistyönä rakentamat toteutukset sekä henkilökohtainen konsultointi
- LuomuOPEtreffit ja Opi luomusta -teemapäivät

Luomun tutkimukselliset oppimisympäristöt

- Oppilaitosten ja työelämän erilaisten ympäristöjen, esim. maatilojen, puutarhojen, laboratorioiden, ravintoloiden ja muiden tuotantotilojen kartoitus oppimis- ja tutkimuskäyttöön

Alakohtaiset oppimateriaalit ja kansainvälisen tiedon hyödyntäminen

- Olemassa olevan oppimateriaalin kartoitus ja pedagoginen muokkaaminen eri aloille soveltuvaksi ja tarvevastaavat uuden pedagogisesti toimivan monimediaisen materiaalin tuotanto

Koulutusalan sisäiset ja koulutusalojen väliset verkostot

- Luomun integrointi opetukseen, valtakunnallinen yhteistyö eri koulutusasteilla sekä alojen sisällä ja alojen välillä

Toiminta, tulokset ja tuotokset

Osaamistavoite kuvaukset

Eri koulutusalat ja
asteet

Oppimateriaali- kartoitus

Yleiset ja ala-kohtaiset
aineistot
(n. 200 erilaista
aineistoa)

LuomuOPE treffit

Pohdintoja eri teemojen
ja pedagogiikan
ympärillä (2025)

Opi luomusta koulutukset

Alakohtaiset
koulutukset eri
teemoista (2026 ja
2027)

Koulutustuotteet

Moodleen rakennetut
inteaktiiviset opinnot
(14 eri osiota)

Henkilökohtai- nen konsultointi

Tukea luomu-
opetuksen
integroimiseksi omaan
opetukseen

Luomuolettajan opas

Kokoaa yksiin kansiin
hankkeen tulokset

Uusi hanke

Luonnonmukainen
maatalous oppikirjan
päivitys (Helsingin
yliopisto)

Opi Luomusta –koulutukset

16.1.2026 Luonnonmukaisen tuotannon perusteet
13.2.2026 Peltokasvien luonnonmukainen tuotanto
13.3.2026 Luomutuotantoon siirtyminen ja talous
27.3.2026 Luonnonmukainen kotieläintuotanto
17.4.2026 Luomutuotteiden jatkojalostus
8.5.2026 Metsän luomusertifiointi ja
luomukeruutuotanto

Ilmoittautuminen ja tarkemmat ohjelmat nettisivuilla
www.hamk.fi/luomuope

18.09.2026 Luonnonmukaisen tuotannon
ympäristövaikutukset
02.10.2026 Puutarhakasvien
luonnonmukainen viljely
30.10.2026 Luomusertifiointi ja valvonta,
luomu laatujärjestelmänä
13.11.2026 Vegaaninen luomuviljely
27.11.2026 Luomu ammattikeittiöissä ja
ravintoloissa
22.01.2027 Luomumarkkinointi ja viestintä
12.02.2027 Kuluttajakäyttäytyminen luomussa
19.02.2027 Vesiviljely ja muut luomun uudet
mahdollisuudet

Osallistumalla vahvistat omaa luomusaamista ja saat

- ajankohtaista tietoa luomusta ja näkemystä luomusta koko ruokaketjussa
- valmiita alakohtaisia opetukseen soveltuvia materiaaleja ja tehtäviä
- tietoa keskeisistä kotimaisista ja kansainvälisistä luomutoimijoista
- ja pääset vaihtamaan ajatuksia toisten opettajien kanssa

Valmiin koulutuspaketin avulla sinun on helppo lisätä luomuteemoja omaan opetukseesi ja samalla edistää kansallisia Luomu 2.0 -ohjelman tavoitteita.